

Можда сте приметили да је на митингу СРС у Новом Саду постојала особа која је после сваке реченице говорника узвикивала „Тако је!“. Ова правилност изазвала је у мени јеретичку помисао да је неко био задужен да то ради не би ли тако дао говорима окружење непосредне народне подршке. Истовремено, ово није патент СРС, Г 17 и ДС имале су тзв. отворене телефоне, где су политичари одговарали на питања грађана. Међутим, грађани су постављали питања тоном као да читају, а питања су била концизна и баш онаква да омогуће да се одговор тиче неке незаобилазне теме из кампање. Ако томе додамо да су у неким спотовима странке симулирале вести тако што су страначки новинари глумили анкету са грађанима, долазимо до једне заједничке карактеристике ове кампање: странке имају све – у ствари им прави народ и прави новинари више нису потребни. Систем је заокружен, а расписивање избора само је још више гурнуло друштво напред ка новом друштвеном уређењу.

Да парафразирамо Маргарет Тачер, која је рекла да друштво не постоји, када је желела да смањује меру солидарности у британском друштву, код нас би се могло рећи да народ не постоји. Неко ће рећи да народ није никад ни постојао и да је то увек била само поштапалица недемократске политике, али није само то у питању, *грађани* као та групација чији заједнички интереси су предмет политике такође си сишли са сцене. Па шта се онда дешава на оволиким митинзима и у оволиким плаћеним терминима?

Једна сасвим нова врста кампање. Теоријски, кампање би требале да служе да се жеље, мишљења, планови грађана верификују и пренесу на политичаре. Међутим, ова кампања има сасвим супротан циљ. Укратко, тај циљ је глас по што мању цену, по могућству глас кога не би пратио било какав пренос обавеза од грађана ка политичарима.

Хајде да само мало бацимо поглед на кампању. На пример, једна од идеја ДС за

кампању у граду Београду је да ће између Земуна и Борче, а преко новоизграђеног моста, бити подигнут Београд 3 или Нови Нови Београд. Какав је смисао помињања ове идеје у кампањи? Немам појма. Једино што ми пада на памет јесте да је неко помислио да би било добро заголицати машту грађана са што грандиознијом идејом. При том, мост који најављиван за време прошлих избора још није ни почео да се гради, а у овој кампањи се најављују још четири моста у Београду у коме је последњи мост изграђен пре 35 година.

Није све то никаква специфичност ДС. На митинзима СРС једна од завршавајућих реченица је „Чувајте децу“. Сад, било би занимљиво схватити шта овај позив значи? Замислите човека који после митинга иде кући и себи говори да заиста мора да боље причува децу – шта би мислили о њему и да ли постоји такав човек? Или, нека је смисао ове поруке у томе да он зна да сам мора да чува децу колико је то у његовој моћи, али да сад схвата и да би требало да гласа за радикале да би их сачувао. Можда би требало да уместо свега тога каже да оставе његову децу на миру и да чује нешто конкретно, без позивања да чува властиту децу. Иначе, својевремено је Вук Драшковић, колико се сећам, подигао и пољубио неко дете на неком од митинга у Београду па су сви гракнули да не треба злоупотребљавати децу у политичке сврхе. Данас све врви од деце у плаћеним терминима, све због тога што су људи из маркетиншких агенција сугерисали да је добро да се политичари и сликом повежу са оним што је људима најдраже.

Насупрот томе, политичке противнике треба повезати са оним што је најгоре. То раде сви. Медјутим, док се Тадић задовољава тиме да нам покровитељски каже да повратак у деведесете и самоизолацију доноси катастрофу, док наставак пута у Европу „доноси нова радна места“ (тачно 200.000), дотле радикали и посебно ДСС морају да се више потруде не би ли грађани схватили да су њихови дојучерашњи партнери (у случају ДСС) из ДС оличење свега зла. Они су тако „штеточинска коалиција која ових дана кружи Србијом а предводи је њихов лидер Ненад Чанак (УА!!!)“. Они су „против Србије“, спречавају „да се путеви граде“, у њих се више „не може имати поверење“, „преговарају са Шиптарима“, спремни да признају Косово. Укратко, „издајници“ којима ће се судити за њихове лоповлуке и који ће, ако потпишу чувени ССП, „одговарати“. Ови митинзи и плаћени термини служе само за то: више нема могућности да политички противник буде мање од издајника, и да има мање лоше намере од тога да буде директно „против Србије“.

Хоћу да кажем да је смисао ове кампање искључиво у овој операцији: повезати своје противнике са што више, што аспурднијих оптужби, у страначкој публици ће се увек наћи неко да викне „Тако је!“ и, онда, чекати резултат. Чак ни ДС, који наводно принципијелно одбија „прљаву кампању“ и има конкретан програм „уласка у Европу“, не схвата да реалност политици даје тек јасна воља да се изађе из затвореног страначког света. Ова

кампања је показала нешто што није било у плану: странке су се још више повукле у свој свет окружене својим активистима. Тако је можда кључни моменат кампање био када је нешто после почетка свега, Тадић рекао да се ДС неће ни са ким „свађати“, што је значило да ће свако својој маркетиншкој агенцији све препустити и нема проблема.

Резултат ове кампање ће, наравно, бити гласови који ће отићи по неком распореду странкама. Никаква друга корист од ове кампање неће остати. Очекивати да било које уопштено обећање има било какве последице на будућност је исто као веровати да ће Трилит Бенг у маху очистити wc шољу која Цилит није видела више година или да ће вам када купите прашак после гледања рекламе неко из фирме која га производи доћи и прати веш. Једини смисао ове предизборне кампање биће остварен 11. маја. Када будете гласали поздравите се са свим очекивањима од избора. Тим пре што неће бити јасне већине после њих. А онда ће почети сасвим нова врста играчке.